

Volbloed peronist uit de provincie let op de centen

President Nestor Kirchner biedt Argentijnen in economische crisis eerlijke politiek

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant May 23, 2003

De nieuwe president van Argentinië heeft de schijn tegen. Nestor Kirchner is een peronist, synoniem voor machtswellusteling. Maar hij zegt 'oude politiek' te hebben afgezworen. Al was hij er in de provincie een meester in.

Aan de koehandel in de politiek is hij niet van plan mee te doen, heeft Nestor Kirchner (53) deze week gezegd. De politiek moet weer eerlijk en doorzichtig worden. In interviews onderstreept de nieuwe president van Argentinië dat hij een politicus nieuwe stijl wordt, wars van machtsspelletjes. Hij zal zich niet verkopen aan bedrijven of partijbazen.

Het is de vraag in hoeverre Kirchner zijn uitspraken waarmaakt: hij is een peronist. Het peronistisch concept van macht staat haaks op consensus of overleg. De tegenstander moet klein worden gemaakt.

Kirchner was de afgelopen twaalf jaar gouverneur van Santa Cruz, de zuidelijkste provincie in Patagonië, Vuurland niet meegerekend. Hij onderscheidde zich daar nauwelijks van andere peronisten. Hij was autoritair en wantrouwend, paste de grondwet aan zodat hij onbeperkt herkiesbaar was en breidde eigenhandig het Hooggerechtshof uit zodat het hof altijd in zijn voordeel vonniste. De krant prees dagelijks zijn daden en parlementariërs stemden met hem mee. Oppositieleden klagen dat zij vervolgd werden en dat Kirchner zich gedroeg als een feodaal vorst.

Tekenend: sinds de dag dat Kirchner ophield met roken, durft geen van zijn mensen in Santa Cruz meer een sigaret op te steken.

De nieuwe president beschikte over de provinciale begroting alsof het zijn eigen banktegoed was. Vlak voordat anderhalf jaar geleden in Argentinië de bankrekeningen werden bevroren, zette Kirchner 500 duizend dollar die zijn olierijke provincie had ontvangen aan royalties van een oliebedrijf, op rekeningen in Zwitserland en Luxemburg. Tot een week geleden wist geen mens waar het geld was. Kirchners campagnekas is net zo'n mysterie. Volgens de officiële opgave zat er slechts drie pesos (een euro) in, terwijl er voor veel geld reclamezendtijd is gekocht.

Ondernemers noemen Kirchner een harde onderhandelaar. En hij let op de centen. Dat is het grote verschil tussen Kirchner en peronisten oude stijl als Menem en Duhalde. Kirchner is allergisch voor tekorten.

De nieuwe president is verder getekend door zijn roerige studietijd. Hij studeerde rechten in de badplaats La Plata in de jaren zeventig, net voor de militaire staatsgreep. In La Plata was een rechts doodseskader actief. Linkse activisten verdwenen. Kirchner en zijn vrouw, een studiegenote, hadden zich aangesloten bij de Peronistische Jeugd die banden onderhield met de guerrillero's. 'Als het regende was dat de schuld van het imperialisme', zei zijn echtgenote over die tijd, waarin iedereen die jong was bijna automatisch links was en Castro en Che Guevara aanbad. Twee keer werd hij gearresteerd.

Kirchner studeerde af in 1976, het jaar van de coup. Het echtpaar, benauwd voor het eigen leven, vertrok onmiddellijk naar Patagonië waar de nieuwe president geboren is. In 1986, drie jaar na de terugkeer van de democratie, gingen de Kirchners, rijk geworden in de advocatuur, opnieuw de politiek in. Hij werd burgemeester en zij provinciaal gedeputeerde.

Kirchners echtgenote is tegenwoordig senator. Zij werd grappend 'het beste van de campagne van Kirchner' genoemd. Hij is saai, slungelig en slist. Zij is koket, vlot, minstens zo autoritair als haar man, maar veel beter gebekt. Argentijnen krijgen met het paar twee voor de prijs van een. Want hoewel Christina Fernandez zegt dat ze haar baan niet opgeeft, heeft ze ook geroepen dat Hillary Clinton haar voorbeeld is.

Mevrouw Kirchner schreef Nestors eerste toespraak na zijn verkiezing tot president. Daarin afficheerde hij zich nadrukkelijk als setentista, jaren zeventig type, die 'niet voor de repressie door de knieën is gegaan'. Dat getuigde niet van veel politiek inzicht: Argentinië is tot de dag van vandaag verdeeld over de dictatuur. Maar Kirchner is niet een man die zijn voelsprietten uit heeft staan.

Een man van de wereld is hij evenmin. Hij spreekt slechts Spaans en heeft nauwelijks gereisd. Zelfs buurland Brazilië, favoriete vakantiestek van Argentijnen, bezocht de vijftiger pas deze maand voor het eerst, toen hij er steun van Lula ging vragen. Zijn kabinet stelde hij samen terwijl hij met Christina langs de majestueuze gletsjers van Patagonië voer. Overleg in het hart van de politiek, duizenden kilometers verderop, had meer voor de hand gelegen. Maar Kirchner is eenzellig. Daarom geldt hij als de grote onbekende in Buenos Aires.